КҮӨХ САЙЫН, КҮҮС-УОХ БЫРААҺЫННЬЫГЫНАН!

Бары дойдулар пролетарийдара, холбоҥук!

САҤА ОЛОХ

Хаһыат 1931 сыл алтынны ыйтан тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҺЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҺЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 71 (5583) | 1981 сыл. Бэс ыйын 13 күнэ СУБУОТА | Сыната 2 харчы

★ ★ ★

КҮНДҮ ЫАЛДЬЫТТАР

Бөҕэһээ, бэс ыйын 12 күнүгэр, биһиги оройуоммутугар шефтээх Нерюнгри куорат делегацията кэлдэ. Кинини ССКП Нерюнгритаабы горкомун секретара **Валентин Иванович Ситников** салайар.

Делегация састаабыгар баалла: **Леонид Петрович Вольскай** — «Якутуглестрой» комбинат «Промстрой» трөһүн управляющайын солоуйаачы, **Нина Владимировна Сиротинина** — «Якутуглестрой» комбинат 17 №-дээх тутар уплеикетын штукатура, ССКП обкомун чилиэнэ, **Георгий Петрович Гермогенов** — Саха сирин Соҕурдуу оттүнэҕи чохтоох комплекс предприятиеларын тутуу дирекциятын ыылаабынай инженерин солбуйаччы уонна **Виктор Васильевич Белоусов** — Ачымый БАМ Берканит станциятын начальника.

Бөҕэһээ күндү ыалдьыттары ССКП райкомун бастаны секретара Н. П. Листиков приемнаата, оройуон үлэһиттэрэ партия XXVI съезһин уураахтарын, уон биирис пятилетка бастакы сылын былааннарын толоруута үлэдэрин туһунан сиһилии билиһиннэрдэ.

Нерюнгри делегацията бүгүн оройуон сийынгы спартакиадатын үөрүүгүгэр-көтүүгүгэр кыттыаҕа.

Баһаалыста ыалдьыттаан, күндү доҕоттобут!

Снимокка: делегация чилиэнэрэ ССКП райкомутар.

Д. Лукина фотота.

Спартакиада былааҕа

Бүгүн оройуон спортсменнара, спорду саҥаарааччылара, ыччаттара күүппүт күндү быраабынныыктара — сайынгы спартакиада үөрүүлээхтик аһыллар. Бу үгэс буолбут улахан түһүлгэ сылы быһа ыытыллыбыт комплекснай спартакиаданы тумуктүөҕэ, чулуулары аттаталыаҕа.

Быйылгы спартакиада ССКП XXVI съезһэ буолбут кэрэ-бэлиэ сылыгар, уон биирис пятилетка саҕаламмыт умнуллубат кэмигэр ыытылларынан ордук уратылаах. Эйиэ биһиги республикабыт үлэһиттэрэ Саха сирэ Россия государствотыгар киирбитэ 350 сылын туолуутун, Саха АССР тэриллибитэ 60 сылын үөрүүлээхтик быраабынныыктыахтара. Бүгүнгү спартакиада — ити өрөгөйдөөх юбилейга бэлэмнэнии биир бэлиэ этаба.

Оройуонга быйыл кэккэ боччумнаах спортивнай, культурнай дьаһаллар ыытыллыннылар. Физкультураны уонна спорду дьиҥ массабай өҥөрүү тирэҕэ — Бүтүн Союзтааҕы ГТО комплексын нормативтарын туттарыы тэрээһинэ туспан иһэр. Массабай спортивнай разрядталахтар ахсаннара үүнэр. Спортсменнар республика, зона, Россия түһүлгэлэригэр каккэ үчүгэй ситиһиилэннилэр. Кинилэр ортолоругар Россия көҥүл туттуута чемпионатын призера Василий Алексеев, республика марафонна кыайыылаара Михаил Владимиров, хайыһарга республика чемпионнара Вячеслав Тимофеев, Алексей Терютин, Аркадий Тимофеев, Николай Барашков үө.д.а. баалла. Биир дойдулаахпыт Василий Гоголев көҥүл туттуура быйылгы чаҥылхай кыайыылара барыбытын үөрдэллэр.

Спартакиада үөрүүгүгэр-көтүүгүгэр быйыл эмиэ шефтээх Нерюнгри куорат үлэһиттэрин делегацията, атын албах ыалдьыттар кытталлар. Ол интернационаальнай доҕордоһуу бөҕөргөөһүнүгэр, тыа сирин уонна куорат сибээстэһиилэрэ уонна хардарыта сайдыытыгар үтүө сабыдыаллаах буолуоҕа.

Биһиги алын физкультурнай тэриллэлэрбит, спортсменнарбыт иннилэригэр саҥа дьоһуннаах соруктар туралларе. Оройуон рекордара, ордук чэпчэки атлетикаҕа, аргэрэн иһиллэр. Былырыыҥы спартакиадаҕа биир эрэ рекорд тупсарыллыбыта. Итиннэ тренердэр, спортивнай тэрийээччилэр, спортсменнар чопчу түмүктэри оҥостуноохтаахтар. Оройуон спортивнай хамаандатын улахан түһүлгэлэр күүтэллэр. Олортон биир саамай эппиэттээхтэрэ уонна тирэҕи кэлбиттэрэ — Баһылай Манчаары биринчи иһин спорт национальнай көрүүнэригэр республикатааҕы күрэхтэһии. Бу спартакиада түмүгүнэн бүтэйиктээхтик сүүмэрдэнэр хамаанда Манчаары биринчи хаһаайыына үрдүк аатын быйыл өссө хаалларар гына тэриннэхтээх, бэлэмнэнэхтээх.

Эдэр саас, күүс-уох бүтүннү быраабынныыга оройуонга физкультура уонна спорт салгыы сайдыытыгар, массабай үүнүүтүгэр нөмөлөөрө саарбаҕа суох. Спартакиада ону тэҥэ саха үлэһит дьоно саамай сайынтан үүтү-аһы өлгөмүк сомсорго, ходуһа быйанын дэлэйдин хаһаанарга бэлэмнэрин көрүнэр, күүстэрин мунньуннар күннэриннэн буолар.

Чэйиҥ эрэ, эдэрдиин-эмэнниин бука барыы түһүлгэлэрэ тахсыаҕыҥ, көрү-нары кэҥэлүттэн түүтүөҕүн!

САҤА СИРДЭРИ АСПЫТТАРҒА АНАЛЛААХ

Нуучча дьоно Приамурьены аспыттара 335 сылла туолуутугар аналлаах «Поярковскай аҕыылар» саҕаланнылар. Лекциялар циклэрин истээччилэриэн Поярково сэлиэйиэ олохтоохторо буоллулар.

Сайын устатыгар маннык аҕыылар уобалас барыы нэһилиэнньэлээх пуннарыгар ыытыллыахтара.

(ССТА).

Поярково (Амурскай уобалас).

ССКП XXVI съезһин рабочай делегаттарын бачыымнарынан

ПЯТИЛЕТКА ХАС БИИРДИИ КҮНҮГЭР — ҮЛЭ ҮРДҮК ОҤОРУМТУОТУН УОННА ХААЧЫСТЫБАТЫН!

Хаалыыттан тахсар суолга

Райпо сиэтэ эргиэнэ предприятиелэрэ тыттан саҥа пятилетка биэс бастакы ыйын былааннарын урукку өттүгэр хаалыылаах Хатылы предприятиета (директор В. Х. Иванов) эрэ толордо.

Бу предприятиеҕа маҕаһыыннарыттан ордук үчүгэйдик Т. И. Пронопьева сэбиэдиссэйдээх Хатылытаабы бородуукта маҕаһыына үлэлээтэ: 116,1 тыһ. солкуобайдаах аһы-уолу атыылаан сорудаҕын 31,9 бырыһыан куоһарда. Эмиэ ити курдук, Мырыла (М. К. Камаҕова) уонна Кындал (В. М. Монастырев) маҕаһыыннара былааннарын лаппа аһарталаатылар.

Р. ВАСИЛЬЕВА,
экономист.

Былаан аһарылынна

«Сельхозтехника» холбоһук сыл бэс ыйынаҕы былаанын валовой бородууксуйаны оҥорууга 12,9 тыһ. солк., бородууксуйаны батарыыга 12,9 тыһ. солк. аһары толортоото.

Өрөмүөннүүр мастерской коллектива 27 тракторы капитальнайдыан өрөмүөннүүхтээҕин 3-нэн аһарда, 39 тракторы быстахтык өрөмүөннэн таһаарда. Оттон автомобиллары өрөмүөннэһиэн капитальнайга 2, аһаан иһэргэ 4 единицаҕа аһарылынна.

Автопарк үлэһиттэрэ таһаҕаһы таһыы сорудаҕын 116,2 бырыһыан толордулар.

Л. АЛЕКСЕЕВА.

Эдэрдэр коллективтарыттан КИМНЭЭХ БАСТААТЫЛАР

Оройуонтан тыа хаһаайыстыбатыгар үлэлиир 31 комсомольскайыччаҕа коллективтар кыстык 8 ыйыгар, ол иһигэр быыл 5 ыйга социалистическай куоталаһыларын түмүгэ оҥоһулунна.

Онно кыстык аспыт ыйдарыгар хас биирдии фуражнай ынахтан 1308-тыы кг үүтү ылбыт Эрилик Эристиин аатынан совхоз «ЫБСЛКС 60 сылы» фермата (старшай М. Е. Осипова, групкомсорг Василий Харитонов) кыайыылааҕынан таҕыста. Иккис миэстэни «Эрчим» (старшай М. И. Иванов, групкомсорг Анастасия Потапова), үсүһү «Аргыс» (старшай М. И. Парфенова, групкомсорг Надежда Барашкова) фермалар коллективтара (иккиэн «Чуралчы» совхозтан) ылылыстар.

Сыл бэс ыйыгар эмиэ «ЫБСЛКС 60 сылы» комсомольскай-ыччат ферма бастаата. Карл Маркс аатынан совхозтан Кыстык Кугда бастаны корпуһа (старшай А. Г. Егорова, групкомсорг А. Федорова) иккис, эмиэ ити ферма иккис корпуһа (старшай М. Ф. Игнатьева) үһүс буоллулар.

Бороску көрүүгүгэр 7 коллектив куоталаһар. Кинилэртэн туппут сүөһүлэрин барытын тыыннаах итэҕэ үөскэтиннэрбит уонна хас биирдилэрин 178-тыы кг улаатыннарбыт «Чуралчы» совхозтан «Сарылал» ферма (старшай Г. Н., Дагданча, групкомсорг Ф. Сыроматникова) бастаата. Иккиһи Эрилик Эристиин Кэтит Күөллээҕи звенота (старшай К. Аржаков, групкомсорг П. Дорофеева), үсүһү «Аргыс» (старшай М. П. Афанасьева, групкомсорг П. Ануфриева) ылылар.

Комсомольскай-ыччат коллективтар инни ардыларыгар социалистическай куоталаһыы далаһына өссө кэҥиир.

П. БОРИСОВА
ЫБСЛКС райкомун инструктора.

ҮҺҮС СЕМЕСТРГЭ

Пермнээҕи политехническай институт «Гренада» диэн тутар конструкторскай студенческай этэрээтэ үһүс семестргэ, үлэ семестригэр, бэлэмнэнэр. Биилгин студеннар сайын бэйэлэрэ тутуохтаах объектарын быраайыактарын ыытан оҥорууннан дьарыктаналлар. Былырыын «Гренада» этэрээт тыа сиригэр 210 тыһыынча солкуобайдаах капитальнай үгүүнү туһаҕа таһаарбыта, оттон общественнай-политическай уонна культурнай-массабай үлэҕэ Приамье студенческай тутар этэрээттэрин куоталаһыыларыгар бастакы миэстэни ылбыта.

СНИМОКТАРҒА: этэрээт чилиэнэрэ В. Колбищев, Н. Сидоров уонна А. Антипов «Тутуу производствотын» кафедратын сэбиэдиссэйиттэн В. Н. Строкиновтан сүбэ ылаллар; этэрээт эмблемата (уҥа).

Е. ЗАГУЛЯЕВ фотота. ССТА фотохрониката.

Саха АССР бары сельскэй уонна бөһүөлэктэрэ Советтарыгар

Лена илин эҥэринээҕи оройуоннар сельскэй Советтарын председателлэрин кустовой сүбэ мунньахын ЫҺЫРЫЫТА

КҮНДҮ ТАБААРЫСТАРЫ

ССКП XXVI съиэһэ «сүөһү иитиитэ бүтүн тыа сиригэр ударнай фронт буолар» диэн ыйаппыта, оччоҕо «сүөһү аҥылыга тиэйиэ» сүрүн күчүмэҥнэбит буолар» диэн ааҥнаппыта, ССКП Киин Комитетын Генеральнай секретаря, ССРС Верховнай Советын Президиумун Председателэ табаарыс Леонид Ильич Брежнев быйыл ыам ыйын 22 күнүгэр Төлөпсөн куорахха этиитигэр «сүөһү иитиитин ороҥ нөтөҥүгэ тутаах сорук—сүөһү аҥылыгын баазатын оҥорторүү. Бу сэттэҕэ диэтэрэ пятилетка үүгэ өтө сүөһү аҥылыгын пятидетыгынан буолуоҕуттаах» диэн өссө тиэтэл тоноҕоолоох баараҥай соруну—туруорда.

Сүөһү иитиитин тутаах баазатуруоҕун хасыалаахтык ыытыахтар сыалтан ССКП обкомун иккис пленума 1981 сыл ыам ыйын 10 күнүгэр юкэс уураҥы ыытыммыта. Онно республика тыатын сирин үлэһиттэрэ уонна общественность бөһүөлэктэрин бөҕөлөрүн сүөһү аҥылыгын соҕотуоналаах ааҕыныгар эрдэтин бэлэмнэнэхтэрэ уонна тэрийиэхтиэк ыытыахтара, онон пятилетка уонна 1981 сыл бөлүөхтэрин уонна эбэһээтэлистибэлэрин толоруурга бөҕө торуту оҥоруохтара диэн партия үөбилиэннээх комитета биэтэрдэ. Быйылыттан ыла пятилетка устатыгар сүөһү аҥылыгын бөлөхтөөхтүгэ уһулуччу болдьоҥнуу уурай улахан тэрийиллэр хаачыстыбалаах суолталаах. Бу туһугар «Чурапчы» совхоз Сылаанаабы оделениетыгар хайдах турунуоҕуй?

Совхоз бу саамай бөдөҥ, киин отделениета быйыл 2900 тонна оту соҕотуоналаахтаах. Итиннэ таһыннан кэбилиэк сууруоналаахтара уонна рабочайдара, ыырдыыстара 305, отделениены шефтэһэр «Сельхозтехника» холбоһук, олохдьаһах комбинатын уонна интернат-оскуола коллективтара 300 тонналыы оттуохтаахтар.

Отделение советыттан сэдэлэн сельсовет сессиятыгар, уонсай партийнай мунньахха тиэйэ от хомуурдар бэлэмнээннэр сорудаларын сиҥнэлиэ дьүүллэһиллэн биэтэрэ. Бир кэлим механизацыалаах, 2 механизированнай агардаах, 4 кэлэнлии уонна 3 илии звеноларын тэриллэллэрэ быһаарылыыбыт. Итиннэ тэйиэ, тайаарымнаахтык үлэлиэхтэр олохтоох Советтар массаларын кэҥэнэ тумэ тардарбыт эрдэллэр. Тыа сиригэр сүөһүгэ дааҥы аҥылыгы бөлөхтөөхтүн—бөлөхтөөхтүк бүтүүнүн ыытык иэдэс.

Олохтоох Советтар общественнайы тумэ тардан, сүөһү аҥылыгын ааҕыгын бөлөхтөөхтүн номолоҕун молобуурдаан үүс. Бөлөхтөөхтүн сайын республика сельскэй уонна бөһүөлэктэриэн Советтара 77,3 тыс. тонна эрдэс аҥылыгы, от ыаатар 40 тыс. тонна оту соҕотуоналаах совхозтарга тутарбыттара. Ньиэлиэн общественнайы оттообуккэ тардыыта социалистическай куоталаһыыны 1980 сыллаахха Орджоникидзевскай оройуон Өктөм сельскэй Совета сэдэлэбыта. Итиэ Совет председателэ, диэн хаһаайкаларын, олохтоох тэриллэллэр рабочайдарын уонна сулуусналаахтарын, уопуоналаах сылдьаатыларын—барыта 100 ыйынан оттообуккэ таһаран 670 тонна оту соҕотуоналаахтарга эбэһээтэлиэмэхтэ. Бу ньиэлиэнньэ дьэҥэргэнэн оттообуккэ оҥоруу сэдэлэммэта. Өктөм сельсовета атырдыах ыйын 25 күнүгэр 700 тонна бастыҥ суоттаах оту хомуйбута.

Өктөмнүөр бачыымнарын өйөөн Чурапчыттан Болутур уонна Кытаанах, Суҥаартан Маар Күүс уонна Дьаархан, Бүлүүттэн Баландаайы уонна Лүксүүн, Горный, Мэлдьэхтэн уонна Октябрьскай, Үөһээ Бүлүүттэн Боотулу уонна Дэлгэр, Үүс-Алдантан Күрбүөк, Намтан Кабенэ уонна Салбан, Амматтан Болутур уонна Бөтүк сельскай Советтара, о.д.а. общественность оттообуккэ тэрэппиэхтэрин сэлэйбыттара.

«Общественность аймаҥынан 100 тыс. тонна от, 10 тыс. тонна силос, 3 тыс. тонна от мэҥиэтэ бэлэмнэнэр» диэн Саха АССР үлэһиттэрэ 1981 сылга эбэҥэлэстэхтэ ыалдьыттаабыттара. Оны толоруулуу тэрийиэн—оттообуккэ Советтар хаһаайыстыбалара. Саха АССР Министрдэрин Совета 1981 сыл ыам ыйын 24 күнүнэн дьаһалынан ити соруктары оройуоннарынан ыытыллан тэрийиллибэтэ. Оттообуккэ Советтар общественностэрэ 60570 тонна, шефтэһэр тэриллэлэр 39430 тонна оту соҕотуоналыахтаахтар.

Бэйиэ, сельскай Советтар председателлэрэ, тэрийиллибит сорудах тыаһаанньалаах, ол эрдэ ньиэлиэннэн туох тардыах, от хомуурдар иэдэстэрин туох тардыах, үлэни сатаан тэрийдэхпэ толоруллар кыаллыах диэн быһаарыллыбыт уонна Саха АССР бары сельскай уонна бөһүөлэктэрин Советтара уон биирис пятилетка бастаны сылыгар сүөһүгэ дааҥы аҥылыгы бөлөхтөөхтүгэ ыытыллыбыт социалистическай эбэҥэлэстибэни толоруоҕу уонна аҥаардас толоруоҕу барыы күүһү түмэлэриэхтэр ыытыллыбыт.

БУКА БАРЫ—ОТТООҺУҤҤА!

(Кустовой сүбэ мунньах ыытыллыыларын бир сөкөннэй ыйылыына).

От хомуура чугаһаата. Бэлэмнит хайдаҕый?

АҺАҒАС ХОДУҺАЛАР. САТАҒАЙ МАССЫЫНАЛАР

ССКП Киин Комитетын уонна ССРС Министрдэрин Советын «1981 сылга үүнүү хомуурун, тыа хаһаайыстыбатын бородуукталарын соҕотуоналаабын эбии дьаһалларын уонна 1981—1982 сыллардаах сүөһү кыстыгын ситиһиилээхтик ыытыы туһугар» уураахтарын олохтоох киллэриигэ партия обкома уонна республика правительствата бэлиэтээбит дьаһалларын толоруурга сүөһү аҥылыгын соҕотуоналаабынна кэмнэр үчүгэй хаачыстыбалаахтык бэлэмнэниллэр быһаарар суолталаах. Бу үрдэ «Чурапчы» совхоз Сылаанаабы оделениетыгар хайдах турунуоҕуй?

Совхоз бу саамай бөдөҥ, киин отделениета быйыл 2900 тонна оту соҕотуоналаахтаах. Итиннэ таһыннан кэбилиэк сууруоналаахтар уонна рабочайдара, ыырдыыстара 305, отделениены шефтэһэр «Сельхозтехника» холбоһук, олохдьаһах комбинатын уонна интернат-оскуола коллективтара 300 тонналыы оттуохтаахтар.

Отделение советыттан сэдэлэн сельсовет сессиятыгар, уонсай партийнай мунньахха тиэйэ от хомуурдар бэлэмнээннэр сорудаларын сиҥнэлиэ дьүүллэһиллэн биэтэрэ. Бир кэлим механизацыалаах, 2 механизированнай агардаах, 4 кэлэнлии уонна 3 илии звеноларын тэриллэллэрэ быһаарылыыбыт. Итиннэ 15 кэбилиэк механизированнай агардаах бир звено Амма Сылгыдаар нитрэрэ нөрүүлүбүт. Звеньевойдар, звеноларга саставтара толору сүүмэрдэммиттэр, отуур маршруттара чуолкай дьаммыттар. Бригадьыыдар этэллэриэн, кэлэ звеноларыгар техника сиҥньэрилиэн эрдэтэҥи көрүүгэ мустыыллыбыт.

Сылаанаабы быйыл ходуһаҕа техниканы балачча туһаайдаҕа, барыта 20 тракторы үлэлиэхтэрэ быһаанаабыттар, кэлэ уонна илии звеноларыгар бирдэх тракторы сыныйбыттар.

Ааспыт сылларга тэнкиэтэхтэ, тэрэппиэн балачча эрдэ сэдэламмыт курдук. Ол эрдэ, мэхэтэ сылдьан билиэхтэхтэ, бэлэмнэнэ билиэхтэ да бытаан, эбэх итиэхтэр дааҥ эбит. Холбоонор массыыналары эрэмтэнэннэ алыс хойутаталлыбыт. Механик Макаров П. П. быһаарыынан, кэлэн механизацыалаах звено техникатын бэрийэн эсэ муус устарга сэдэламмыт эрдэрэ, дьиэрэ билиэхтэн үлэлэнэ-биэтэрэн барар ньиэхтээх бир да массыына суох-суох нэриэн. Арай стогометатель бааннаах буолбут да, трактора ньиэ илии үөҥ. Ньиэ саҥа волокушаны тиэйэлла турар автоаахтар эрэдэр, үүс хаастара итиэхтэр. Оны таҥа, бириэмэ ходуһаларбытыгар үлэлиэхтэриэхтэр сорох чаастарын, эстэхтэрин бэлэмнэтүү паада буолбут.

Саҥа кэлбит техника ситэ комплектиэмэтэрэ ити эрэ буолбатах. Оту мунньар уонна охсор массыыналар бэрт ыраатаан иэдэс туоллаҕа эбэх. Маҥыаҥ совхоз механизированнай сулуусналаах. «Сельхозтехникаҕа» холбоһук суһал номолоҕо наада буолбут.

Механизированнай агардаах звеноларга борыллыахтаах эргэ охсордор улахан көрүүтэ наадыйаллар. Ол үрдүгэн үөсүлэрэ мастерскойга адаптыыллыахтаахтар. Өрөмүөнгэ үлэйиэт дааҥы сайаа хоту бөлүллэн иэдэс эбит. Өр буола-буола бир эмэ ньиэ ньиэн үлэлэрэ истэҥнэ эстэн ыыра туоллар. Ньиэ биэрэллэрэ буоллар, от техникатын эрэмтэнэн сотору бүтэриэхтэ сөп этэ диэр механик. Итиннэ звеноҕо Г. Н. Макаров эмиэ биэриэхтэр.

Сельскай Совет сессиятыгар бэс ыйын 10 күнүгэр диэри ходуһаттан ыраах сүөһүнү, сылгыны бырытыы таһаарарга бүтэйдэр сабарга быһаарбыт. Хомойуох ньиэ, баччаҥа диэри итиннэ бочуоннах туох да сөбүлэ илии. Бүлүүнньэх ходуһатын, хаччах сабаардыбанна, сайылык сүөһүгэ кэлэн эрдэхтэр. Хотоннооххо субан сүөһүнү хайдан турунуоҕуй? Биллэн турар, итиэ сирдэтэн тэбэ оту ыыстыахтаах? Итиэ эрэ буолуо дуо, сатаҕай турар, сүөһү иэдэс ходуһата эбэх.

Оту ыаатар, суох оттообуккун, ньиэр тэхниканы эрэнэр олоҕо суох. Оттон маҥна ат кэлэ ыыйах, отучча да суох. Тэбэ эмэ этии, сэрэтии баарын үрдүгэн айаҕаабын тэриллибэтэх.

От хомуура саҕаланнаа иннэ эрэ нэдиэлэ хаалла. Оттон, кистэрин курдук, сылаанар бу ыллаҕас болдьохтоох, былдьыыстаах кампаниьаҕа үчүгэйдик бэлэмнэммиккэ олороллор. Хаһаанка диэри маннык саҕаланар?

Рейдэбэй бригэадэ чилиэннэрэ:
А. СИВЦЕВ,
народнай хонтуруол головнай группатын председателэ,
С. ЧИЧИГИНАРОВ,
хаһыат аналд. корр.

Биһигини кытта шефтээх НЕРЮНГРИГА

„Индустрия Севера" хаһыат страницаларыттан

ДЕПУТАТТАР БАЧЫЫМНАРЫНАН

Быйыл 9 №-дээх аналлаах тутар управлениетын куорат Советыгар народнай депутаттар бэлэхтэрэ «Хас биирдии үлэлиир миэстэҕэ—общественнай базыйа-дуолга хаһаайыныы сыныаны» диэн девиэннэх куоталаһыыны ыытыбыта. Оны куорат Советын бөҕөнө ньиэбүлэбитэ. Оны куорат Советын бөҕөнө сессиятыгар бириэмэ бэриллибэтэ уонна бары үлэ молодуоҕунан ыытыллыбыта.

Норуот талыылаахтарын ити бачыымнарын Нерюнгри рабочай ыччата итиэннэ өйүүр. Бу ыытыллан суоллаах хамсаһыыны аан бастаан ыытыбыт ЫБСЛКС горкомун чилиэннэрэ 595 №-дээх тутар-таҥар поезд бригэадэлэрэ Саха АССР үүнүүлүн туһугаччыта Василий Марков уонна 9 №-дээх аналлаах тутар управление уонна 9 №-дээх аналлаах тутар управление штукатур-маляра Ранса Лыткина кыттыбыттара.

Былаанна Саха сирин Сэдэрүү өттүн предприятиелэрэ итиннэ девиэннэн 87 комсомольскай-ыччат коллективтар, тыыныычаннаах идэр рабочайдар үлэлиллэр.

С. КЛИНКОВ,
ЫБСЛКС горкомун бастаны секретаря.

КҮҺҮГЭ ИККИЛИИ НУОРМАНЫ

Ыам ыйын 26 күнүн сарсыардатыгар 13 №-дээх тутар управление бир бастыҥ бригэадэтин чилиэннэрэ бригэдьиирдэриэн Анатолий Иванович Кожы «РСФСР үүнүлэрэ тутаахтыта» бөхүөтэах ааты ылбыттыыр эҥэрдэлии нарсубуттара.

Ити күн бригэадэ 11 рабочайа байытар фабрикаҕа бетонуур үлэлэр саамай эпиэттэах участактарыгар ударнай вахтаҕа турбуттара. Үрдүк оҥоруулуоҕуттан, дьулуурдаахтык үлэлиэн бастыҥ коллектив чилиэннэрэ үс күн устата, бирдии бөҕөлэрэ иккилии нуорманы толорон, 354 кубометр бетону куппуттара. Кинилэр итиэннэ саҥа пятилетка бөҕөс ыйын ситиһиилээхтик түмүктээбиттэрэ: 99 тыс. солк. тутар-таҥар үлэлэрэ толорон былаанныыр 21 тыс. солк. куоҥарбыттара.

Үтүөлүүр тутаахтыы салайар коллектива бэс ыйыгар эмиэ бастаан иһэр. М. А. Михеев комплексный бригэадэтин кытта сирэй куоталаһар.

В. ПЕРЕСТОРОНИН.

КОЛЛЕГАЛАРЫГАР, ОПЫТ ЫЛА

Нерюнгри чохтоох разрез производственнай ыытыытынан кэнэ төгүл ордук эрэнэр, «Якуталмаз» холбоһук «Удачнай» трубкатын карьера толорор үлэтин кэмэрдэн эрэ биэрэр. Ол иннэ алмааһы хостооччулартан опыт ыла бэс ыйын саҥатыгар «Якутуголь» производственнай холбоһук үлэһиттэрин делегацията «Удачнай» трубка карьерын горняктарыгар баран кэлэр.

Делегация составыгар чохтоох разрез директорын производствоҕа солбуйаччы В. Ф. Безручко, дьаһалы тэпэрэр участок начальника С. Н. Павловцев, экскаватор машинистэ Л. Г. Кетлубовский, М-200 маркалаах автомобиль шофера А. Е. Нипульников уонна да атыттар сыыстылар.

Сарсын—Чэпчэки промышленность үлэһиттэрин күнэ

Чэпчэки промышленность үлэһиттэрэ бэйэлэрин бырааһынныктарын XI пятилетка бастаны сылын ударнай вахтаҕар туран көрсүлэр.

Чэрчэс сүүмэнэ онорор Минскэйдээҥи производственнай холбоһук уонна Каунастааҕы «Литенсас» производственнай холбоһук коллективтарын бэрт ордоруттан дордоһуу кэмнэнэ бирэ үлэлэһии сыдьаайыллыбыт. Сотоҕутаадыа Минскай текстильщиктэрэ Литватааҕы доҕотторугун көрсүстүлэр. Ыалдьыттар профессиональнай мастерство конкурсуттан кыттыылар, головнай предприятие туоларылыыбыт сыаттарын биилистилэр, үлэлэриэн опытын атастастылар уонна Белоруссия столицатын кэрэ-бэлиэ миэстэлэриэн сырыттылар.

Снимокка: таҥас ефиччилэр конкурстарын кыттыһаахтара [Кыргыстан] С. Садаускене [Литва], А. Савко [Белоруссия], Г. Тихонова [Литва], Л. Шагеева [Белоруссия], Я. Кальвинскайте [Литва] уонна В. Урбанович [Белоруссия].

ССТА фотохрониката.

ССКП XXVI съеһин үүрааҳтарыа — олоххо!

КУОТАЛАҺЫЫ СТРАНИЦАТА

Девизпит: ХААЛЫЫЛААҐА СУОХ ҮЛӘЛИИРГӘ!

Өлгөм үүт иһин куоталаһааччылар

Бастакы колонкаҕа—фуражнай ыраахтан сыл бирэ ыйыгар үүтү ылыллыбыт, иккиэҕэ—ол иһигэр ыам ыйыгар (кг)

Фермалар

ИККИ АҺГАР ТЫҺЫЫНЧАЛААХТАР

Эрилик Эристиҥ аатынан совхозтан

«ЫБСЛКС 60 сылы»	965	284

ИККИ ТЫҺЫЫНЧАЛААХТАР

Карл Маркс аатынан совхозтан

Үрэх Күөрэ	590	169
Хайырдас	629	193
Халбаныҥы	553	180
Уу Оҕустаах	644	182

Эрилик Эристиҥ аатынан совхозтан

Боҕомо	595	134
«Кэнчээри»	527	149

БАЛТАРАА ТЫҺЫЫНЧАЛААХТАР

Карл Маркс аатынан совхозтан

Сапраас От	449	197

Эрилик Эристиҥ аатынан совхозтан

«Сыркыс»	642	200
«Маарыкчаан I»	535	175
«Молодежный»	649	215

Субуруускай аатынан совхозтан

«Юность»	636	179

«Чурапчы» совхозтан

«Эрчим»	532	163
Оябон Күөл	667	141

Ыаннааҕыстыттар

ҮС АҺГАР ТЫҺЫЫНЧАЛААХТАР («Чурапчы»)

Иванов М. И.	1144	317

(Эрилик Эристиҥ)

Ксенофонтова Н. Н.	1362	434

ҮС ТЫҺЫЫНЧАЛААХТАР

Эрилик Эристиҥ аатынан совхозтан

Софронова А. В.	771	195
Прокопьева К. Е.	760	211

Субуруускай аатынан совхозтан

Крошникова М. Ф.	978	278

Карл Маркс аатынан совхозтан

Лыткин А. М.	660	133

ИККИ АҺГАР ТЫҺЫЫНЧАЛААХТАР

Карл Маркс аатынан совхозтан

Егорова А. Г.	819	232
Старостина М. Т.	804	176
Капитонова З. Д.	792	174
Артемьева Н. С.	768	142
Дьячковская А. П.	996	218
Толстоухова А. Р.	969	262
Григорьева У. В.	657	185
Мохначевская М. Н.	724	256
Капитонова М. Н.	644	162
Карпова М. А.	874	209
Игнатьева М. Н.	1013	287
Дьячковская Р. Е.	693	232
Старостина М. П.	626	200
Герногенова Е. Н.	851	195

Эрилик Эристиҥ аатынан совхозтан

Осипова М. Е.	1092	292
Протасова А. Г.	960	258
Григорьева Е. Н.	773	268
Назарова Е. С.	747	207

Субуруускай аатынан совхозтан

Сергеева А. Л.	837	222
Павлова Е. А.	966	223
Егорова Е. В.	1100	245

«Чурапчы» совхозтан

Варламов А. С.	816	193
Никитин А. В.	792	180

КИМ ХАЙДАХ ҮЛӘЛӘӘТӘ

БАСТААН ИҺЭЛЛӘР

Үүт ыамыгар

Бастакы колонкаҕа—ыстык 8 ыйыгар хас биирдии фуражнай ыраахтан үүтү ылыы, иккиэҕэ—сыл 5 ыйыгар (кг)

ФЕРМАЛАР

Карл Маркс аатынан совхозтан

Куула Күөл	1073	768
Кыстык Кутда I	938	629
Кыстык Кутда II	863	61
«Саһарда»	1251	1251

Эрилик Эристиҥ аатынан совхозтан

Чычаас	874	450
«Маарыкчаан» I	766	535
«Маарыкчаан» II	706	649

Субуруускай аатынан совхозтан

«Косыыл»	821	133
«Сардаана»	605	425

«Чурапчы» совхозтан

«Аргыс»	1005	618
«Хомустаах»	896	541

ЫАННЫЫКСЫТТАР

Карл Маркс аатынан совхозтан

Мохначевская М. С.	1024	649
Капитонова К. Е.	1151	711
Яковлева У. Х.	1195	783
Саввина А. А.	1231	701
Пудова С. Д.	1007	767

Эрилик Эристиҥ аатынан совхозтан

Харитонова Т. Н.	1232	883
Софронова Т. В.	1129	612
Каженкина Л. Н.	1011	758
Сивцева Д. П.	1271	968
Говорова А. С.	1061	792
Филиппова М. Г.	1248	870
Посельская Т. Г.	2074	815
Дмитриева М. Н.	1040	787

Субуруускай аатынан совхозтан

Иванова А. Д.	1030	824
Федосеева М. А.	932	703
Николаева Е. М.	1073	827

«Чурапчы» совхозтан

Макарова М. А.	1115	703

Борооску көрүүгүгэр

Бастакы колонкаҕа—борооску суукка таасы орто эбиллиитэ (гр), иккиэҕэ—ыстык ааҕыс ыйыгар биир ыччат суеһу орто толоһуйуута (кг)

Карл Маркс аатынан совхозтан

Максимова П. У.	561	136,1
Фомин К. В.	545	132,8
Хоютанов Д. В.	551	121,1
Толстоухова Н. Н.	763	135,6
Дьячковская Т. П.	557	129,7
Хоютанов Д. Г.	529	125,3
Гоголева Ф. И.	664	161,3
Абрамова П. Х.	505	122,3
Ильин И. Р.	514	124,4

Эрилик Эристиҥ аатынан совхозтан

Адамов М. П.	516	124,5
Макарова А. Д.	526	121,4
Макаров Н. С.	601	153
Оконешников С. И.	530	124,3

«Чурапчы» совхозтан

Дьячковская Н. П.	454	174,4
Новгородова Х. Н.	726	148,2
Беляева М. К.	640	140
Куличкина Е. Р.	644	129,5
Никуленко М. М.	717	181,1

ХААЛЫЫЛААХТАР

Үүт ыамыгар

Субуруускай аатынан совхозтан

Атласова М. С.	167	70,9
Антипина А. А.	236	77
Попова А. С.	208	101
Козлова Г. С.	224	224
Новгородова М. Г.	409	301

«Чурапчы» совхозтан

Дьячковская В. Д.	281	179
Сивцева У. Д.	252	152

Комсомолка Оля кыыс

Ольга Адамова орто оскуоланы бүтэрээт, совхозка ыаннааҕыстыт. таабыта хаһыс да сыла. Кини билигин Эрилик Эристиҥ аатынан совхоз Чаҥырдааҥы отделениетыгар биир бастыҥ үлэһитэ. Маныаха наставника Ольга Дмитриевна Луковцова үүтүө-өкөтө улахан.

Оля быйыл 5 ыйга валовойунан 4310 кг үүтү ыыр соруктаах, 1071 кг куоһарбыта.

Снимокка: Оля Адамова.

И. ЛЕБЕДЕВ сурунуута уонна фотота.

ИННИКИ—ХАЙАХСЫТТАР

Соторутаабыта Эрилик Эристиҥ аатынан совхоз дирекцията, парткома, уонна профсоюз рабочкома отделениелар кыстык 8 ыйыгар социалистическай куоталаһыыларын түмүгүн таһаардылар. Оонно ыйаанылаарыынан Хайахсыт отделениета буолла. Иккиһин чаҥырдар, үсүһү хаадаардар ыллылар.

Оттон фермалар куоталаһыыларыгар «ЫБСЛКС 60 сылы» ферма (старшай М. Е. Осипова), кыстык ыйдарыгар хас биирдии ыраахтан 965-тии кг үүтү ылан, бастаата. Иккис миэстэҕэ «Сыркыс» (старшай орбуон Советтан депутата Т. В. Софронова), үһүскэ «Кэнчээри» (старшай А. В. Софронова) таҕыстылар.

Ыччат суеһүү толоһуйуутэччилэртэн Кэтит Күөл звенота бороскуну ортотунан 117-лии кг улаатыннаран куоталаһыы кыайыылаарынан буолла.

Хайахсыт ыаннааҕыстыттара бу күннэргэ Балыктымаа уонна Маандайга сайылыы тарыстылар.

Д. ЭВЕРСТОВ.

МӘЧЧИРӘГТӘН ӨССӨ ӘБИЗХТӘРӘ

Одьулуун ыаныы фермаларыттан пятилетка бастакы сылын үс коллектив—«Эрчим» (старшай М. С. Константинова), Куула Күөл (А. П. Дьячковская) уонна Үрэх Күөрэ (З. Д. Капитонова)—ситиһиилэхтик саҕалаатылар. Кинилэр үһүөн үүт мамыгар болҕотоммут кирбиилэрин куоһардылар.

Куула Күөл фермата бэрт дьоҕус коллектив. Маны 4 ыаннааҕыстыт үлэлиир. Кинилэр барыа 5 ыйдаабы сорудахтарын аҕарыы толорбуттара. Старшайдара Аграфена Павловна фуражнай ыраахтан 849-туу кг үүтү ылыахтаабыт 347-лии кг куоһарда. Үс сылларыгыта орто оскуоланы бүтэрэн фермаҕа кэлбит Рада Дьячковская 693-түү кг үүтү илгэн дэбилитэн эмиэ үчүгэй кэрдэрүүлэнно. Кини мам ыйыгар биир фуражнай ыраахтан 162 кг үүтү ылыахтаабыт 232 кг толордо.

Куула Күөл ыаннааҕыстыттара билигин фермаҕа урдунэн күнүгэ валовойунан 4 центнертэн ордук үүтү ылыллар. Суоту күннэргэ мэччирэгнэ тахсан кэрдэрүүлэрин эссо үрдэтэн эроллар.

Ферма 64 ыанар ыраахтаах. Онтон 40-тан эрэ тахсата төрөөтө. Иккиэ—аспыт сыллар охсуулара. Оонон фермаҕа искусственнай сиэмэлэһии бинир саамай тыын боппуруоспара. Учуоту осеменатор М. Р. Сибирякова ыччэлааахтык ыытар.

Саҥа төрүөхтэн 30 ыйрэйин пенсионерка В. А. Григорьева көрөр. Кини отделениеҕа үһүө миэстэлэх үлэһит. Кыстыгы түмүктүүр ыйга хас биирдии бороскутун ортотунан 748-тыы грамм толоһуйтэрэ ситиспитэ.

Билигин ыаннааҕыстыттар күүх сайын, мэччирэг ыйдарын туһунан эрэ кэпсэтиллэр. Тоҕо диэтэхпэ, бу—уйгуку-быйаны уһаначчыларга саамай тороостоох, эпиэттэах нэм.

М. МИХАЙЛОВА.

Эбэһээтэлистибэ туолуутун бэрэбиэркэлиибит

КЫАХПЫТЫН ТОЛОРУ ТУҺАННАХПЫТЫНА

Биһиги холбоһуктут быйыл сир оҥоһуутугар культурнай-техническэй үлэлэри былааннарын 105 бырыһыан толорор эбэһээтэлистибэлээх. Итиннэ үлэ биирдии көрүнтэринэн чопчу кирбиилэр баллаатаммыттэрэ. Чуолаан, баанынаҕа анаан 157 гектарга кырыс сир хорутуллуохтаах, 5000 тонна сибиэһэй ноһуом, 4500 гектарга минеральнай уоҕурдуулар киллэриллиэхтээхтэр, 100 гектарга дуолаҕа астарыллыахтаах, 500 гектарга тыа солонуохтаах, 55 гектардаах баанын оҥоһуллуохтаах.

Сыл бастаҥы бирэ ыйа түмүктэннэ. Оттон итиннэ биһиги байыбыт күүспүтүнэн туох үлэни ыыттыбыт.

ССКП XXVI съеһин көрсө ылыммыт эбэһээтэлистибэбитин—совхозтар баанналарыгар 1500 тонна ноһуому таһыыны, Нуоталаҕа 100 гектарга куйааны астарыыны, автомашинан оройуон иһигэр 210 тыс. тонна-километрдаах үлэни оҥорууну уонна Золотинкаттан 100 тонна сиэмэ бурдугу тиэйиини болдьоҕун иннинэ толорбуппут.

Билигин баанналары оҥорууга, тыаны солоохуйуга, минеральнай уоҕурдуулары киллэриигэ аналлаах звенолар тэриллэн үлэлии сылдьаллар. Холбоһук сыл бирэ ыйыгар 300 гектарга культурнай-технической үлэлэри ыытыахтааҕытын 256 гектары оҥорон, былаанны 85 бырыһыан толорон иһэр. 157 гектар кырыс сири баанналаҕа анаан хорутуохтаахпытыттан 93 гектарын оҥордубут.

Уоскайыыны аастыт бирэ ыйга валовойунан 128 тыс. солк. үлэни оҥорор былаанналаахпытын 140 тыс. солк. толордубут. Ол иһигэр механизированнай этэрээт 71 тыс. солк. оннугар 85,1 тыс. солк. толорон сорудаҕын 20 бырыһыан аҕарда. Автопарк итиннэ сорудаҕын 2800 солк. куоһарда. Бу күннэргэ, былаанналаммытын курдук, түөрт Т-130 уонна Т-100, бирэс ДТ-75, иккиэн МТЗ трактордар үлэлии сылдьаллар.

Баанналаҕа сыл устатын 600 тонна сибиэһэй ноһуоху таһыахтаахпытыттан 4416 тонналаах тиэйдибит, минеральнай уоҕурдуулары 2500 гектарга киллэрдибит. Оонон сыллааҥы эбэһээтэлистибэбит графиктан тутуһан иһэбит. Ол эрээри, үөһээ ахтыллыбыт иккиэн сүрүн итиэспититтэн ураты тыаны солоохуйун уонна быыһыаны оҥоруу үлэлэрин саҕалыы дэ иликпит. Итиннэ сыл үһүс кварталыттан ылсар былаанналаахпыт.

Кестөрүн курдук, сорох үлэлэр ыытыллыбыттарын үрдүнэн итиэспэтэхпиэ билигин да эмиэ. Сири тупсаран оҥорууга совхозтар эмиэ үлэни ыытыахтаахтар этэ даҕаны, саас ноһуому таһыыттан, ыйыыны хыттаҕынан бэрт ыраатык минеральнай уоҕурдуулары киллэриттэн ураты боччумнаабы оҥорбокко олороллор.

Суоту күннэрэ Болугур отделениетыгар минеральнай уоҕурдууну самолетунан ыстарабыт.

Түмүктээн эттэхпэ, сайыныгы уонна күһүнгү ыйдарга нэ кыахпытын толору туһаннахпытына быйылгы кирбиилэрбитин ылар кыахтаахпыт.

В. ЧИЧИГИНАРОВ, «Сельхозхимия» холбоһук председателэ.

ДЬИКСИННЭРИИЛЭЭХ ЫАЛДЬЫТТААҺЫН

Бу ый ортотугар АХШ государственнай секретара А. Хейг Китайга ыалдьыттыы кэлэр. Итиннэ Вашингтон уонна Пекин официальнай сибээстэрин салгыахтара. Ол АХШ уонна Китай, онно таллаан аатыылларынан, «кэккэлэҺэ интэриэстээхтэригэр» олоҕуран кинилэр чугасаҺыларын өссө тэҥэтэ туоһуулуур. Итиҥ чугасаҺыы, диэбитэ соторутаабыта Сент-Луиска тыл этэригэр Хейг, «стратегическай өттүнэн бөлүүчү наадалаах».

Американскай администрация итиннэ Пекин гегемонистара ханнык «кэккэлэҺэ» стратегиялыы тутуҺаллара үчүгэйдик биллэр. Рейган правительствота, «уота суох сэриигэ» тоҥуу курсун тутуһан туран, сэбиэлэннэн үлүһүйүү көлүөнэтин мунутуур күүһүнэн эргитэр. Арааа Европаҕа орто ыраахха тиийэр ракетнай-ядернай средстволары тарҕатан түүрүүрүгэ киирэргэ бэлэмнэнэр, Израиль Ливаны утары агрессиятын көбүлүүр. Сальвадорга сэбиэлэннилээх ороһуулуу олохтоох киллэрэр, революционнай Никарагуаҕа суоһурдаллар. Соҕуруулуу - Илиҥнии Азияҕа экспансия политиканы ыытар Пекин социалистическай Вьетнамы утары сэбиэлэннилээх провокацияларын күүһүрдэр, камбоджийскай норуот саҥа олоҕун тутарын мэҥэйдэҺэргэ сорунан камбоджийскай-таиландскай кыраныысчаҕа хорҕойбут полпотовскай баандалар тобохторун өйүүр. АХШ биллиҥ администрациттыгар уонна Пекин лидерэригэр сэриитимсийэр антисоветизм эмиэ уопсай.

АХШ национальнай кутталлаах суох буолуутун саастын сахалыттааҕыта буолан аастыт муньаҕар Пекиҥнэ сайыннай техниканы биэрии туһунан боппуруос дьүүлэһиллибитэ.

Биллэрии курдук, итиҥ хайысханан бастакы хардыы өссө былырыын американскай салалта уонна КНР госсоветын премьерин солбуйаачыта Гэн Бяо иккиэн ардыларыгар Вашингтоҥҥа буолбут көрсүһүлэр кэмиэригэр, оҥоһуллубута. Ол кэнсэтиилэр бүтүүлэригэр АХШ Китайга «ааннаа сыалга (гражданскайга итиннэ байыаннайга) түгүлэр» диэн аатталаачыылары транспортнай самолеттары уонна вертолеттары, ыарахан автоматчаттары, тактическай радиолокационнай станциялары, эрдэ сөнүүлэр радиолокацион антенналарын биэрэргэ бэлэмэ ыытиллэриллибитэ.

Итинник кэнсэтии өссө оччолорго китайскай гегемонистар бэйэлэрин байыаннай массыыналарын саналыы сэбиэлэннилэрин Соҕуруу итиннэ Соҕуруулуу-Илиҥнии Азияҕа куттал суох буолуутугар уонна эмиэ суоһаанын быыстыанан сөпкө сыаналыыр ити регион дойдуларын улахчанык дьиксиннэрбитэ.

Вашингтон уонна Пекин куомунаныылара кутталлаах характердаахын кистиргэ корунан американскай официальнай дьон оччолорго дьыала итиннэ бүтүөҕэ, администрация Китайга «өлөрбөт-өһөрбөт байыаннай техниканан» ураты тугуда биэрэр, саата суох диэн уоскуйутара. Ол эрээри сыл да буолбакка Рейган правительствота экспансия итиннэ сэбиэлэннилээх авантюралар суоллаарынан иҺэр Пекин байыаннай кыаҕын улаатыннарыыга аҺаҕастык ыытан барда.

Биллиин американскай бэчээт Хейг Пекиҥнэ ол өттүнэн ханнык даҕаны сэбиэлэннилэри түҺэрдиэ суоҕа диэн ити регион государстволарыгар таабырхай кэмпиэн сыгалыы сатыыр. Ол эрээри Китайга американскай оборона министра К. Уайнбергер ыалдьыттыы кэлэрэ уонна эбэтэр ол ыалдьыттааһын кэмигэр, эбэтэр АХШ-тар китайскай премьер Чжао Цзыян быыбаннанар, сырыытыгар американскай сэрии сэбин ылыы-барыы туһунан сөбүлэһии сиэтэрэ-хоторо хайа иитиэ буолбатах.

Биллиин түрүү, Хейг Пекиҥнэ, икки оруттаах байыаннай сибээстэр туспарынан боппуруостары дьүүллэһиэхэ, мунурданыа суоҕа. Американскай бэчээт атын даҕаны «кэккэлэҺэ интэриэстэр» баалларын саналаан, афганскай террористарга сэрии сэбинэн көмөлөһүү, Кинилэр илиилэриттэн Вашингтон итиннэ Пекин Пакистан кыттыытынан Афганистаны утары биллэриллибэтэх сэриини ыыталлар, народнай Камбоджыны утары политическай кирсэҥ тардаллар. Дьэ ол иҺин Пекиҥнэ ыалдьыттааһын эҥ уонна аан дойдуга куттал суох буолуутун нитэриэстэрин күүдүгүк саныыччылары барыларын дьиксиннэрэр.

Н. СЕТУНСКАЙ.
(ССТА).

Аан дойду **ТЕМАТЫГАР БЭСИЭЛЭ**

Эдэр туристар слеттара

РОЙУОН 10 оскуолаларын кыргыйбыт уоттарыгар эдэр туристарын слета икки күн устата ыытылынна. Слету уоруулаахтык аҺыы, эдэрдэри эҕэрдэлэһиннэр, кинилэргэ ситиһиилэри баҕарбыттар кэнилэриттэн күрэхтэһии быдаҕын былырыыҥҥы слет кыайыылаҕа — Чурапчы орто оскуолатын хамаандата кэтохто.

Эдэр туристар тоҕус көрүүнэ бэйэлэрин биллилэрин, дьоҕурдарын көрдөрдүлэр.

Бастакы күн сарсыардатан кыргыттар туристическай мэнэйдэри туораанныгына, уолаттар хайысханы спортивнай булунууга күрэхтэстилэр. Хайысханы булунуута Кытаанах орто оскуолатын уолаттара ордук бэлэмнээхтэрэ тута көбүнэ. Оттон кыргыттар хамаандалара тэбистэҥнэ хатыстылар. Б/ көрүүнэргэ түмүк күрэхтэһии иккис күнүгэр таһаарылынна.

Күн иккис аҥарыгар туристическай көҥнүрстэр ыытылыннылар. Онно эдэр геологтар, топографтар, санитардар уонна быаны баайааччылар илин-кэлин түҥүстүлэр. Геологтар конкурстарыгар үчүгэй бэлэмнээх, бэйэлэрэ хомуйбут геологическай матырыйаалларбаах Аҥма орто оскуолатын хамаандата бастаата. Иккиһи сылаҥнар, үсүһү кытаанахтар ыллылар. Эдэр топографтар бэриллибит учаастак картатын устууга күрэхтэһиилэригэр судьуйалар, барыы оскуолалар мөлтөх бэлэмнээхтэрэ ыйаан туран бастакы миэстэни Одьулуун аҕыс кылаастаах оскуолата, иккиһи Чурапчы орто, үсүһү Сылаҥ орто оскуолалара ылбыттарын туһунан ыытиннэрдилэр. Санитардар бэлэмнэрин, биллилэрин фельдшер А. Е. Захаров председателлээх судейство бөрөбөөркэлээтэ. Уопсай түмүккэ сылаҥнар бастаны, хатылыылар иккис, ыытарыы оскуола уонна Кытаанах орто оскуолата үһүс — төрдүс буоллулар.

Быаны таба уонна түргэнник баайыыга Кытаанах хамаандата, слеккэ лаппа бэлэмнээх кэлэн, бастакы миэстэни эрэллээхтик ылла. Иккис буолбут интернат-оскуола бастакы күн түмүгүнэн бастаан иҺэр хамаандаларга лаппа чугаһаата. Үһүс миэстэҕэ сылаҥнар таҕыстылар.

Слет иккис күнүгэр кыргыттарга хайысханы спортивнай булунууга, уолаттарга туристическай мэнэйдэри туораанныгына күрэхтэһии салҕанан барда уонна хамаандаҥан уопсай түмүк таһаарылынна. Онно лаппа үчүгэй бэлэмнээх Кытаанах хамаандата хайысханы булунууга бастаата. Иккискэ чурапчылар, үһүскэ сылаҥнар таҕыстылар. Икки күннээх сыралаах күрэхтэһии кэнниттэн туристическай мэнэйдэри туораанныгына бастаны миэстэни Аҥма орто оскуолата ылла. Иккис Мугудай, үһүс Чурапчы орто оскуолалара буоллулар.

Судейство бары быһаарыларынан, биир сылларах туристическай-краеведческай үлэ туһунан рапорт-отчуокка сылаҥнар холкутук бастаталар, мугудайдар иккис, амоналар үһүс миэстэлэннилэр.

Туристическай олорор сири дьоҕуру судейство күрэхтэһии икки күнүн устата хас да төгүл бөрөбөөркэлээн баран бастакы миэстэни Сылаҥҥа, иккиһи Одьулуунна, үсүһү Хатылыыга биэрдэ.

Күрэхтэһиини үөрүүлээхтик сабыы кыттааччылар парадтарынан саҕаланна. Кылаабынай судьуйа күрэхтэһиилэр уопсай түмүктэрин ыытиннэрдэ. Бастакы миэстэни ылбыт Сылаҥ орто оскуолата көҺөрүллүө сылдьар кубогынан уонна сыаналаах бэлэҕинэн наҕараадаланна. Иккис миэстэлээх Чурапчы орто оскуолата, үһүс буолбут Кытаанах орто оскуолата дипломнарынан уонна сыаналаах бэлэхтэринэн бэлиитэннилэр. Туһаанаах көрүүнэриҥэр күрэхтэһиигэ бастаабыттар грамоталары ылылар.

Күрэхтэһии былааҕын баскадбыт Сылаҥ орто оскуолатын эдэр туристара уоруулаах быыныыга-майыыга түһэрдилэр. Бу хамаанда бэс ыйын 18 күнүгэр Якутскайга эдэр туристар республикатаабыы слеттарыгар оройуон чэбиҥ көмүскүөҕэ.

Н. ПАХОМОВ,
күрэхтэһии кылаабынай судьуйата.

Билиэн-көрүөн баҕалаахтарга

Испания врачтара биир ыалдьааччыттан хаан дьиктэ группатын булбуттара. Ону «У-Бом. бей» диэн аатталаабыттар.

Маннык дэҥнэ костер группалаах дьон сир үрдүгэр отуччалар эрэ диэн специалистар ааҕаллар.

Франциядаа Бастилиины штурмалааһынныгына кыттыбыт нуучча граф баарын билэҕин дуо? Ол француз Жильбер Ромм үөрэппит киһитэ граф Павел Александрович Строганов.

Аан дойдуга 20 молуйүөн кэриҥэ хамсыыр-хаамай баар, олортон киһи туһаныра 50-ча эрэ.

Редактор
А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

НЭҺИЛИЭННЬЭ ИСТИИТИГЭР

Хотугу норуоттар историяларын уонна культураларын үөрэтэр Якутскайдаабы Е. Ярославскай аатынан государственнай холбоһуктаах музей Чурапчытаабы филиала капитальнай өрөмүөн ыытылларынан быйыл ыам ыйын 15 күнүттэн алтынньы 15 күнүгэр диэри сабылынна.

Администрация.

Аҕа дойдуну хомускуур Улуу сэриигэ инвалида Тарабукин Иосиф Сергеевич аатыгар бэчиллибит I сериялаах 938057 №-дээх «Сэриигэ ветераныгар» диэн дастабырыныыа сүмүтүнэн дьиҥнэ суоруйуо ааҕыллар.

Үөрэнээччилэр сайыҥҥы сыныьалаҥнарын, үлэлэрин тэрийиигэ социалистическай куоталаһыы УСУЛУОБУЙАТА

Куоталаһыы иккиэн бөлөҕүнэн барыы орто уонна аҕыс кылаастаах оскуолалар иккиэн ардыларыгар ыытыллар.

Түмүк декада ахсын оройуоннааҕы штабка түҺэриллибит отчуот быһыытынан таһаарыллар. Бүтэһиктээх түмүк балаҕан ыйын 25 күнүгэр оҥоһуллар. Оҥуоха ыытыллыбыт үлэлэр барыы көрүнэриэрэ туһаанаах базовай предприятиелартан ыспыраапка баар буолуохтаах.

КУОТАЛАҺЫЫГА УЧУОТТАНАЛЛАР

— үөрэнээччилэри туһалаах үлэ уонна тэрээһиннээх сыныьалаҥ көрүнэриэн хабыы бырыһыана;

— оҥоһуллубут үлэ уопсай кэмэлэ (тонна, солк., устуука, о.д.а.);

— оҕолору пришкольнай учаастакка үлэлэн хабыы бырыһыана уонна түмүктэрэ;

— сайыҥҥы сыныьалаҥы, үлэни салайыыга кыттыбыттар, учууталлар уопсай ахсаннарыттан ылар бырыһыаннара;

— ыарахан интиилээх оҕолору үлэҕэ холбоһуктарынан толору хабыы.

Орто оскуолалар куоластыыларыгар ыыайбыкка КөҺөрүллүө сылдьар Кыһыл знамя. ССКП райкомун, райсовет исполкомун уонна ЫБСЛКС райкомун Бочуотунай грамоталара туттарыллаллар. Иккис миэстэ иҺин — көҺөрүллүө сылдьар вымпел бэриллэр, ЫБСЛКС уонна профсоюз райкомнарын Бочуотунай грамоталара, бэлэхтэр. Үһүс миэстэлээххэ — Бочуотунай грамота, ойдобуннык бэлэх.

Аҕыс кылаастаах оскуолаларга бастаабыкка көҺөрүллүө сылдьар вымпел туттарыллар, комсомол уонна профсоюз райкомнарын ойдобуннык бэлэхтэрэ бэриллэр. Иккис миэстэни ылбыт оскуола ЫБСЛКС уонна профсоюз райкомнарын Бочуотунай грамоталарынан наҕараадаланар, ойдобуннык бэлэх ылар.

Үлэ уонна сыныьалаҥ лаҕырдарын, үөрэнээччилэр производственнай бригаадаларын икки ардыларыгар куоталаһыыга учуоттаналлар:

— хас биирдии бригаадаа чилиэнигэр (кадр, илии звеноларга) тиксэриэн соҕотоҕоскаламмыт от, хомуллубут оҕуруот аҺын кэмэлэ.

— идейнай-политическай, культурнай-массабай үлэлэр көрүнэриэрэ, былааннара (үлэ дуогабара, лекциялар, политинформациялар, бэсиэдэлэр, «Бойобуой листовкалар», үлэ фото-альбома, сайа, бачыымнар, кыһыл мунньук, декадаларынан уонна бүтэһиктээх чуолкай отчуот, о.д.а.).

Кыайыылаах коллективка Бүтүн Союзтаабы «Орлёнок» лаҕырга биир босхо путевка, устан итэҕэһэ суох сыл үлэлээбит салайааччыта ССКП райкомун, райсовет исполкомун уонна ЫБСЛКС райкомун Бочуотунай грамоталара, «Москвич» автомашина фондата, бастыҥнарга бэлэхтэр бэриллэллэр.

Сүөһүгэ эбии аҺылыгы бэлэмнээһиҥҥэ

Эбии аҺылыгы бэлэмнээһиҥҥэ оскуола хас биирдии үөрэнээччитигэр тиксэриэн сыл устатыгар 1 центнертэн итэҕэһэ суох эбии аҺылыгы (хаҥнык баҕарар көрүүнүн) бэлэмнээн бастаабыт коллектив тыа хаһаайыстыбатын управленнетын уонна профсоюз райкомун Бочуотунай грамоталарын ылар.

Оскуолаларда аҕыс пришкольнай учаастактарга учуоттанар:

— пришкольнай опытнай учаастакка бастаҕаннай үлэлиир юннаттар ахсаннара;

— опытнай учаастак сирин, теплицатын иэнэ, учаастак барыы отделларга баар буолара;

Учаастакка ыытылларыгар, ахсаннара, үүнүү отделларынан уонна уопсай кэмэлэ, ол аҺыттан государствоҕа төһө туттарыллыбыта.

Кыайыылаахтарга ЫБСЛКС райкомун, райОНО, профсоюз райкомун Бочуотунай грамоталара туттарыллаллар.

Хос быһаарыы: дэҥнэһолу, общественнай бөрөдэги кэнин түбэлтэлэрин таһаарбыт коллективтар куоталаһыыттан уҥуоллаллар.

Үөрэнээччилэр сайыҥҥы сыныьалаҥнарын, үлэлэрин тэрийиигэ оройуоннааҕы штаб.

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700. Чурапчы с., Карл Маркс уул., 12, ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—21-395, отделлар—21-495, уопсай — 21-505.

«Саҥа олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 54907 Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ
№ ЗАКАЗА 71. с. Чурапча, ул. Карла Маркса 12. Тираж 3182.